

Jan Paul Spoor

De vastgebonden ezel

Lukas 19:28-38

De dienst van de ezel

In de Bijbel worden de ezel en de mens soms met elkaar verbonden. Al heel vroeg in de geschiedenis wordt over dit dier gesproken. Wij moeten telkens goed opletten als iets voor de eerste keer in de Bijbel voorkomt, of wordt vermeld. Vaak is dat een beeld dat gebruikt wordt door de hele Schrift heen. Als Abram in Egypte is, krijgt hij vanwege Sarai o.a. ‘schapen, runderen, ezels, slaven, slavinnen, ezelinnen en kamelen’ (Gen. 12:16). In dit rijtje staan de slaven en de slavinnen tussen de ezels en de ezelinnen gevoegd. Hiermee wordt tevens de taak van de dieren aangegeven, nl. het dienen en dragen. Maar er zijn nog meer aspecten in

deze tekst. Van de schapen, de runderen en de kamelen worden niet het geslacht apart vermeld (mannelijk of vrouwelijk), maar dit gebeurt wel van de ezels en de slaven. Er zijn namelijk ook de slavinnen en de ezelinnen. Kunnen we hieruit niet de conclusie

trekken dat er in het dienen en in het gehoorzaam zijn géén onderscheid is tussen man en vrouw? Beiden zijn hierin voor God gelijkwaardig.

De ezel en de slaaf worden in dit vers voor het eerst genoemd; en alle twee zijn eigendom van een meester. De meester bepaalt de last die moet worden gedragen. Jesaja zegt: 'De ezel kent de krib van zijn meester' (Jes. 1:3). En tegen de slaaf wordt gezegd: 'Doe dit, en hij doet het' (Luk. 7:8). Het mag duidelijk zijn dat in deze overdenking de focus niet ligt op het feit waarom en hoe Abram de ezels, slaven, slavinnen en ezellinnen verwierf. We kijken nu alleen ernaar hoe ze worden vermeld in de Schrift. De volgende keer noemt de Engel van de Heere de ezel, als Hij het karakter aanduidt van Ismaël: 'En hij zal een wilde ezel van een mens zijn' (Gen. 16:12). Ismaël groeide dus op tot een wilde ezel, die niet onderworpen wilde zijn. Hij wilde niet dienen, maar zelf over zijn leven beschikken. Dat bleek later o.a. toen Izak ouder werd (Gen. 21:9).

De ezel van Abraham

In Genesis 22:3-5 zien wij dat Abraham 's morgens vroeg opstaat, en zijn ezel zadelt. Hij neemt twee van zijn knechten met zich mee, en zijn zoon Izak. Hij kloofde hout voor het brandoffer, stond op en ging naar de plaats die God hem genoemd had. Hij ging op weg om te doen wat God hem had opgedragen. Toch kon zijn ezel niet de hele weg met hem meegaan. De ezel en de knechten bleven onderaan de berg. De dienstknechten en de dienende ezel stonden ver verwijderd van de verborgen ogenblikken van de ontmoeting met God. Dit gebeuren, dat spreekt van het grote Offer, is ver verheven boven dat wat de mens in eigen kunnen voor God kan doen. God voorzag Zichzelf van een lam ten brandoffer. Zo gingen die beiden tezamen.

In het boek Genesis heet zelfs een persoon letterlijk 'ezel', en wel Hemor, de vader van Sichem (Gen. 33:19). Als je in onze tijd een ezel wordt genoemd, is dat niet zo positief bedoeld, maar toen was dat kennelijk niet het geval. Verder zien wij de ezel dienen op allerlei manieren. Voedsel werd op ezels geladen: 'Zij laadden hun koren op hun ezels en gingen vandaar op weg' (Gen. 42:26). Lasten werden gedragen. Moeilijke momenten maakten de ezels mee. 'Toen scheurden zij hun kleren. Ieder laadde alles weer op zijn ezel en zij keerden terug naar de stad' (Gen. 44:13). Maar een van de laatste teksten uit dit boek overtreft al deze plaatsen, namelijk als er over Juda wordt geprofeteerd door Jakob. Hij zegt over hem: 'Hij bindt zijn jonge ezel aan de wijnstok en het veulen van zijn ezelin aan de edelste wijnstok; hij wast zijn kleren in wijn en zijn gewaad in druivenbloed' (Gen. 49:11). Het spreekt van een prachtige toekomst voor deze dienende, vastgebonden ezel. Overvloed van

vreugde. Ook de profeet Zacharia zou dit veel later beamen: ‘Verheug u zeer, dochter van Sion! Juich, dochter van Jeruzalem! Zie, uw Koning zal tot u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland, arm, en rijdend op een ezel, op een ezelsveulen, het jong van een ezelin’ (Zach. 9:9).

De gebonden ezel

Voordat die vreugde genoten kan worden, moet er echter eerst iets gebeuren. Dit staat in het boek Exodus: ‘(...) alles wat de baarmoeder opent, zult u aan de Heere afstaan. Ook alles wat de baarmoeder opent van de dracht van het vee dat u toebehoort: de mannetjes zullen voor de Heere zijn. Maar alles wat de baarmoeder van een ezelin opent, moet u vrijkopen met een lam. Als u het niet vrijkoopt, moet u het de nek breken. Maar wat de mensen betreft, moet u alle eerstgeborenen onder uw zonen vrijkopen’ (Ex. 13:12-13). In deze verzen worden als het ware de eerstgeborenen onder de zonen gelijkgesteld met de eerstgeborene veulens van de ezinnen. Er moest een vrijkoping plaatsvinden, een losmaking. De onder de wet gebonden ezel moest worden vrijgekocht met een lam. Een lam, dat ook nodig was voor het Pascha, om de eerstgeborenen in het leven te behouden.

In de Bijbel wordt de ezel meer dan honderdvijftig keer genoemd. Vaak in heel droevige omstandigheden. Denk aan Bileam: het stomme lastdier dat met mensenstem sprak. Achitofel was een wijs man, maar toen er niet naar hem werd geluisterd, gebruikte hij zijn ezel voor een laatste rit naar huis om zich op te hangen (2 Sam. 17:23). Tevens lezen we over de verdwenen ezel van Mefiboseth (2 Sam. 19:26). Denk ook aan de rol die een ezel speelde in de geschiedenis van de oude profeet te Bethel (1 Kon. 13).

Drie geschiedenissen springen eruit omdat ze zo hoopvol zijn. Er zijn namelijk drie vrouwen, die van hun ezel afspringen om iets bijzonders te vragen.

De ezel van Achsa

De eerste was Achsa. Van haar staat er geschreven: ‘En het gebeurde, toen zij bij hem kwam, dat zij hem aanspoorde om een akker van haar vader te vragen. Toen zij van de ezel afsprong, zei Kaleb tegen haar: Wat is er met je? Daarop zei zij: Geef mij een zegen. Omdat u mij een dor stuk land gegeven hebt, geef mij dan ook waterbronnen. Toen gaf hij haar hooggelegen bronnen en laaggelegen bronnen’ (Joz. 15:18-19; Richt. 1:14-15). Achsa toonde een bijzonder wijze vrouw te zijn, door

zich niet te beroemen op verdienste of op haar positie. Ze vroeg tegen de gewoonte in zelf om een zegen van haar vader, en ze kreeg die.

De ezel van Abigaïl

Dit zien we ook in de geschiedenis van Abigaïl. Zij toonde zich wijs, in tegenstelling tot haar dwaze man Nabal. 'Toen haastte Abigaïl zich; zij nam tweehonderd broden, twee zakken wijn, vijf toebereide schapen, vijf maten geroosterd koren, honderd rozijnenkoeken en tweehonderd klompen vijgen, en legde dat alles op ezels (...) Toen zij op de ezel reed en de berg afdaalde (...) gebeurde het dat David en zijn mannen haar tegemoet kwamen; en zij ontmoette hen (...) Toen Abigaïl David zag, haastte zij zich en kwam van de ezel af. Vervolgens wierp zij zich voor David op haar gezicht en boog zich ter aarde. Zij viel aan zijn voeten en zei: Och, mijn heer, op mij rust de misdaad; laat uw dienaar toch spreken ten aanhoren van u, en luister naar de woorden van uw dienaar'. Later als Nabal dood is, stuurt David boden om Abigaïl te halen. We lezen dan: 'Abigaïl haastte zich, stond op en reed op een ezel, en haar vijf meisjes met haar, die haar op de voet volgden. Zij ging achter de boden van David aan en werd hem tot vrouw' (1 Sam. 25:18-42). David was nog geen koning, maar Abigaïl erkende hem toch al als haar heer en meester. Zij wist dat God hem een blijvend koningshuis zou geven.

Wij kunnen aan zulke vrouwen een voorbeeld nemen. Laten wij de nu nog verworpen Heer Jezus erkennen als onze Meester. Als wij gezegend willen worden, moeten wij van onze hoge positie (de berg) en ook van de 'ezel' van onze eigen verdiensten afkomen en ons klein maken voor Hem. Toch is de ezel wel van nut. Dat zien we ook bij Abigaïl. Als de boden komen, staat ze op en rijdt op de ezel achter de boden van David aan. Misschien kunnen we hieruit concluderen dat het erom gaat wie de ezel gebruikt, en hoe de ezel gebruikt wordt. We zien in deze geschiedenis als het ware de vervulling van de woorden van Jesaja. 'De ezel kent de krib van zijn meester' (Jes. 1:3).

De ezelin van de Sunamitische

Ook de Sunamitische daalde van haar ezelin af om de voeten van de man Gods te grijpen. Alleen bij hem wilde ze haar last kwijt en niet bij Gehazi (2 Kon. 4:23-30). Ze zei tegen de man Gods: 'Zo waar de Heere leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten'. De ezelin had haar bij de man Gods gebracht. Maar daarmee hield het op, de laatste stap was om zelf neer te buigen en de voeten van de man Gods te

grijpen. Want haar eigen man kon haar niet helpen. De toebereide bovenkamer voor de man Gods, het neergezette bed voor de man Gods, het bood slechts een tijdelijke oplossing. De Sunamitische wist de juiste weg wel. Zij ging naar buiten en ging met de ezelin en een knecht zo snel mogelijk naar de man Gods. Niets hield haar meer tegen om hem persoonlijk te ontmoeten. In moeilijke omstandigheden kunnen wij hieraan een voorbeeld nemen.

De vastgebonden ezel

Maar de laatste keer krijgt de ezel een bijzonder mooie plaats. Dan gaat het om de losmaking van de vastgebonden ezel, in opdracht van de Heer Zelf, Die het geslachte Paaslam zou zijn. Hij zou de ezel – waarin wij onszelf kunnen zien – volkomen bevrijden. En niet wij hebben Hem gevonden, Hij heeft ons gevonden (Joh. 12:14).

‘Nadat Jezus dit gezegd had, reisde Hij voor hen uit en ging naar Jeruzalem. En het gebeurde, toen Hij dicht bij Bethfage en Bethanië gekomen was, bij de berg die de Olijfberg heette, dat Hij twee van Zijn discipelen uitzond. Hij zei: Ga het dorp in dat voor u ligt, en als u daar binnenkomt, zult u een veulen vinden dat vastgebonden is, waarop geen mens ooit heeft gezeten. Maak het los en breng het hier. En als iemand u vraagt: Waarom maakt u dat los, dan zult u zo tot hem spreken: Omdat de Heere het nodig heeft. En zij die uitgezonden waren, gingen erheen en vonden het zoals Hij hun gezegd had. En toen zij het veulen losmaakten, zeiden de eigenaars ervan tegen hen: Waarom maakt u het veulen los? Zij nu zeiden: De Heere heeft het nodig. Zij brachten het vervolgens naar Jezus. En nadat zij hun kleren op het veulen geworpen hadden, zetten zij Jezus daarop. Toen Hij nu verder ging, spreidden zij hun kleren onder Hem uit op de weg. Toen Hij reeds dicht bij de helling van de Olijfberg was gekomen, begon de hele menigte van de discipelen zich te verblijden en God met luide stem te loven om alle machtige daden die zij gezien hadden. En zij zeiden: Gezegend is de Koning, die daar komt in de naam van de Heere. Vrede in de hemel en heerlijkheid in de hoogste hemelen’ (Luk. 19:28-38). Verheug u zeer, dochter van Sion!

*'Juich, dochter van Jeruzalem!
Zie, uw Koning zal tot u komen,
rechtvaardig, en Hij is een Heiland,
arm, en rijdend op een ezel,
op een ezelsveulen, het jong van een ezelin'*

(Zach. 9:9).

Kruisdragen

De ezel in deze geschiedenis heeft de Heiland gedragen naar de plaats waar Hij enkele uren later Zijn God en Vader zou verheerlijken door het heilswerk te volbrengen aan het kruis. Hij was dichtbij Bethfage (d.i. huis der vijgen) en Bethanië (d.i. huis van dadels), bij de Olijfberg. In deze blijkens hun namen gezegende plaatsen zullen ook wel ezels te vinden zijn geweest. Maar daarheen werden de discipelen niet gestuurd. Ze werden gestuurd naar het dorp dat voor hen lag. Zo mogen ook wij gaan naar dat wat voor ons ligt; en dat wat vastgebonden is, losmaken voor de dienst van de Heer. Laten wij zoals deze ezel Hem ronddragen en verheerlijken in ons

leven. Veel ezels hebben een goed zichtbare streep in de vorm van een kruis op de rug. Het zijn om zo te zeggen kruisdragers. Laten wij zo uitgaan en Zijn kruis dragen. En daarbij onze waardigheid, onze kleren voor de Heer Jezus op de grond neerleggen. En Hem dienen zolang wij hier op aarde zijn, want Hij is het waard. Hij is voor ons gebonden aan de horens van het altaar. Hij heeft ons licht gegeven en ons bevrijd. Hij is het feestoffer (Ps. 118:27). Hij kon en wilde niet vrijuit gaan, opdat wij voor altijd met Hem verbonden zouden worden. 'Hij bindt Zijn jonge ezel aan de wijnstok'.

De ezel van Bileam (Num. 22:22)

Achitofels laatste rit (2 Sam. 19:26)

De profeten-ezel (1 Kon. 13)

